

A MOHOLY-NAGY MŰVÉSZETI EGYETEM
KUTATÁSETIKAI ELJÁRÁSRÓL SZÓLÓ SZABÁLYZATA

A MOHOLY-NAGY MŰVÉSZETI EGYETEM
ETIKAI ÉS FEGYELMI SZABÁLYZATÁNAK

2. számú melléklete

Hatályba lépett:

2024.02.15. napján a Moholy-Nagy Művészeti
Egyetemért Alapítvány kuratóriumának 6/2024.
(02.15.) számú határozatával

I. FEJEZET

1. Szabályzat hatálya

1. Jelen szabályzat rendelkezéseinek személyi hatálya kiterjed a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem (továbbiakban: Egyetem) valamennyi munkavállalójára az Egyetemmel foglalkoztatásra irányuló egyéb jogviszonyban állókra, az Egyetem valamennyi hallgatójára és egyéb képzéseiben résztvevőkre, ideértve a doktori vagy egyéb, például felnőttoktatási képzésben részt vevő hallgatókat is (a továbbiakban: Egyetemi Polgárok).
2. A szabályzat tárgyi hatálya kiterjed az Egyetemi Polgárok valamennyi, az Egyetemmel összefüggő kutatási tevékenységére.
3. Kutatás: új tudományos eredmények elérése érdekében folytatott tevékenység, amelynek célja, hogy megfigyelésekkel, adatok gyűjtésével és elemzésével, illetőleg ezekből valamely következtetések levonásával növelje a kutatott jelenség megértését.
4. Jelen szabályzat alkalmazásában kutatásvezetőnek kell tekinteni:
 - a) a hallgatók által végzett kutatás esetén a témavezetőt, vagy ennek hiányában a kutatást támogató oktatót;
 - b) egyéni kutatás esetén a kutatót;
 - c) csoportosan végzett kutatás esetén a kutatócsoport vezetőjét.
5. Sérülékeny emberi csoportok: a társadalom olyan sajátos jellemzőkkel bíró csoportjai, melyek esetében nagyobb a kiszolgáltatott, vagy kirekesztő helyzetek kialakulásának a kockázata (különösen, de nem kizárólagosan: kiskorúak, menekültek, súlyos betegek; nemzeti, etnikai, szexuális, vallási kisebbségek).

2. A kutatásetikai elvek alkalmazása

1. Az Egyetem a jelen szabályzat alapján kívánja biztosítani az Egyetem Szenátusa által elfogadott és a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemért Alapítvány, mint fenntartó által jóváhagyott, a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Etikai és Fegyelmi Szabályzatának első mellékletét képező Kutatásetikai Manifesztum (a továbbiakban: Kutatásetikai Manifesztum), az Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzatának mellékletét képező Etikai és Fegyelmi Szabályzat kutatásetikával kapcsolatos rendelkezéseinek, valamint az általánosan elfogadott hazai és nemzetközi kutatásetikai szabályok érvényesülését.
2. A kutatásvezetők kötelezettsége, hogy kutatásaikat a Kutatásetikai Manifesztumban rögzített alapelvek szerint kezdjék meg, illetőleg amennyiben egy folyamatban lévő kutatás során fenti alapelvek megkérdőjeleződnek, felelős döntést hozzanak a kutatás folytatása tárgyában.
3. A kutatásvezetők feladata, hogy előzetesen elvégezzék a Kutatásetikai Manifesztumban rögzített alapelv szerinti kockázat értékelést, illetőleg a kutatási folyamat során szükség esetén a kockázat értékelést ismételten lefolytassák.
4. A kockázatok vizsgálata során külön kell értékelni a célokban, eszközökben, munkamódszerekben, kutatási alanyokban és szükség esetén az egyéb résztvevők személyében, továbbá a várható eredmény megvalósulásával kapcsolatban jelentkező lehetséges kockázatokat.
5. A tudományetikai fórum jelen szabályzatban meghatározott formalizált eljárásának kezdeményezésére a kutatásvezető kizárólag jelen szabályzat II.2.1. pontjában meghatározott

esetekben köteles, azonban a tudományetikai fórum eljárása jelen szabályzat II.2.2. pontjában foglaltak szerinti is kezdeményezhető.

II. FEJEZET

1. Az Etikai Tanács

1. Jelen szabályzat hatálya alá eső ügyekben az Egyetem Etikai Tanácsa döntéshozatalra a Kutatásetikai Bizottságot kéri fel. A Kutatásetikai Manifesztum által hivatkozott tudományetikai fórumra delegált feladatokat az Etikai Tanács a Kutatásetikai Bizottságon keresztül látja el. A Kutatásetikai Bizottságra a jelen szabályzatban foglalt eltérésekkel az Egyetem Etikai és Fegyelmi Szabályzatának rendelkezéseit kell alkalmazni azzal, hogy ahol a szabályzat az Etikai Tanács fordulatot használja ott azon a Kutatásetikai Bizottságot is érteni kell.
2. A Kutatásetikai Bizottság 3 tagú ad-hoc bizottság, mely – a bizottság elnökét kivéve – az adott ügy elbírálására kerül kijelölésre.
3. A Kutatásetikai Bizottság elnökét 1 évre (szeptember 1. napjától augusztus 31. napjáig) egyszerű szótöbbséggel az Etikai Tanács választja a legalább doktori fokozattal rendelkező Egyetemi polgárok közül. A Kutatásetikai Bizottság elnökének lemondása – vagy megbízatásának egyéb módon történő megszűnése esetén – az Etikai Tanács az egy év fennmaradó részére, augusztus 31. napjáig új elnököt választ a Kutatásetikai Bizottság élére.
4. Az Etikai Tanács olyan személyt választhat a Kutatásetikai Bizottság elnökének, aki a kutatásetikában jártas, a hazai és nemzetközi kutatásetikai szabályokat ismeri, illetve azok megismerését vállalja, ismeri a hazai és nemzetközi felsőoktatásban gyakran felmerülő etikai kérdéseket és vállalja e tudásának folyamatos fejlesztését. Az Etikai Tanács a fentieknek megfelelő olyan Egyetemi polgárt választhat a Kutatásetikai Bizottság elnökének, aki e kinevezést előzetesen egy évre vállalja.
5. A Kutatásetikai Bizottság elnökének megbízatása megszűnik:
 - a) lemondással;
 - b) megbízatásának lejártával;
 - c) az Egyetemmel fennálló munkaviszonyának vagy egyéb foglalkoztatásra irányuló jogviszonyának bármely okból történő megszűnésével;
 - d) ha vele szemben etikai vagy büntetőeljárás indul, illetve;
 - e) ha az Etikai Tanács egyszerű többséggel visszahívja.
6. A Kutatásetikai Bizottság tagja továbbá a rektor vagy az általa írásban kijelölt – legalább docensi fokozattal rendelkező Egyetemi Polgár. A rektor maga helyett az adott ügyre tekintettel jelölhet ki bizottsági tagot. A kijelölés során figyelemmel kell lennie arra, hogy a kijelölt személy a vizsgált *kutatáshoz kapcsolódó tudományterület tekintetében szakértelemmel rendelkezzen.*
7. A Kutatásetikai Bizottság 3. tagját a Kutatásetikai Bizottság elnöke, valamint a 6. pont szerinti bizottsági tag az adott ügyre tekintettel közösen választják az Egyetemi polgárok közül. A harmadik tag megválasztása csak konszenzussal történhet és kiválasztása során ügyelni kell arra, hogy az *adott üggyhöz szükséges szakértelemmel rendelkezzen.*

2. Kutatásetikai Bizottság feladata

1. A kutatás megkezdése előtt az I. fejezet 2. pontban meghatározott elemzés benyújtásával a Kutatásetikai Bizottság előzetes *állásfoglalását* kell kérni, ha a kutatás:
 - a) sérülékeny emberi csoportokra irányul;

- b) a kutatásban résztvevők vagy az emberi kutatási alanyok egészségi, vagy mentális állapotát kedvezőtlenül befolyásolhatja;
 - c) gerinces élőlények egészségi állapotát kedvezőtlenül befolyásolja;
 - d) az élővilágban érdemi kárt okozhat;
 - e) eredményének társadalmi hasznossága megkérdőjelezhető.
2. A Kutatásetikai Bizottság eljárását – az 1. ponton túl – bármely Egyetemi polgár kezdeményezheti akkor is, ha saját kutatása tekintetében más intézmény előírása, jogszabály vagy egyéb hazai vagy nemzetközi szabály alapján *kutatásetikai engedélyre* van szüksége, illetve, ha az Egyetemen zajló olyan kutatásról szerez tudomást, amely a Kutatásetikai Manifesztum alapelveit sérti vagy sértheti. Az utóbbi esetben a Kutatásetikai Bizottság *állásfoglalást*, míg előbbi esetben *kutatásetikai engedélyt* ad ki vagy tagadja meg azt.
 3. Az 1. és 2. pontban foglalt esetekben az Egyetemi polgár az Etikai Tanácshoz fordulva kérheti a Kutatásetikai Bizottság eljárását.
 4. A Kutatásetikai Bizottság döntéseit (állásfoglalás és kutatásetikai engedély) határozati formában, írásban – kérelemre angol nyelven - hozza meg. A határozatot a Kutatásetikai Bizottság elnöke írja alá.
 5. A Kutatásetikai Bizottság 1. pont szerinti *állásfoglalásának* rendelkező része 3 féle döntést tartalmazhat, melyek az alábbiak:
 - a) a tervezett kutatás összhangban van az Egyetem által meghatározott kutatásetikai alapelvekkel;
 - b) a tervezett kutatás meghatározott feltételek mellett lesz összhangban az Egyetem által meghatározott kutatásetikai alapelvekkel vagy
 - c) a tervezett kutatás nincs összhangban az Egyetem által meghatározott kutatásetikai alapelvekkel ezért annak megvalósítását a bizottság nem engedélyezi.
 6. A Kutatásetikai Bizottság 5. pont szerinti döntését köteles indokolni, azzal, hogy az 5. a) pontja szerinti döntés esetén egyszerűsített, míg az 5. b)-c) pontok esetén részletes indokolás szükséges. Az 5. b) pont szerinti döntés esetén az alapelvekkel való összhang feltételeit részletesen szerepeltetni kell az indokolásban és iránymutatást kell adni a kérelmezőnek, az összhanghoz szükséges további feladatok elvégzésére (pl. külsős engedélyek beszerzése, pszichológiai engedély beszerzése stb.).
 7. A Kutatásetikai Bizottság a 2. pont szerinti kutatásetikai engedély megadásáról – az annak igénylésére okot adó szabályokra, előírásokra figyelemmel – egyszerűsített határozatot hoz. E határozatot akkor kell indokolni, ha a Kutatásetikai Bizottság az engedély megadását megtagadja.
 8. A Kutatásetikai Bizottság külön kérelem nélkül is kiadhat általános jellegű iránymutatásokat, mely az Egyetem által meghatározott kutatásetikai alapelvek értelmezéséről, gyakorlati adaptációjáról szólnak. Az iránymutatások kötőerővel nem rendelkeznek, ám jelzik, hogy egyes esetekben milyen döntést várhat a kérelmező a fórum eljárása során. Az iránymutatások közzétételéről a Kutatásetikai Bizottság elnöke gondoskodik.
 9. A Kutatásetikai Bizottság a kérelem Etikai Tanácshoz történő beérkezését követő 60 naptári napon belül hozza meg a döntését, mely határidő – a kérelmező értesítése mellett – egy alkalommal 30 nappal meghosszabbítható.
 10. A Kutatásetikai Bizottság eljárása során köteles megismerni a vizsgált kutatást, szükség esetén meghallgatni a kutatót/kutatókat és a kutatás vezetőjét; köteles továbbá felkutatni a hazai és nemzetközi felsőoktatásban hasonló esetekre alkalmazott gyakorlatokat, megvizsgálni a kutatók és a kutatásvezető által hivatkozott szabályokat és gyakorlatokat. A Kutatásetikai Bizottság szükség esetén az Egyetemi Habilitációs és Doktori Tanács véleményét is kikéri.

III. FEJEZET

1. Záró rendelkezések

1. A jelen Szabályzatot a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Szenátusa 19_2023/2024. (XI.27.) határozatával javasolta a Fenntartónak elfogadásra, mely Szabályzatot a Fenntartó 6/2024. (02.15.) számú határozatával elfogadott.
2. Jelen Szabályzat 2024. február 15. napján lép hatályba.

Budapest, 2024. február 15.

Böszörményi-Nagy Gergely
Moholy-Nagy Művészeti Egyetemért Alapítvány
elnök

